

РЕШЕНИЕ

№ 192

гр. София, 23.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на дванадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов
Димитър Мирчев

при участието на секретаря Невена Б. Георгиева
като разгледа докладваното от Камелия Първанова Въззивно гражданско дело № 20231000501965 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и следв. ГПК.

С решение № 2616/19.05.2023г, постановено по гр.д. № 10312/2021г. по описа на СГС, е осъдена Прокуратурата на РБългария да заплати на Б. М. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. ***, ж.к. ***, вх. *, ап. *, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ сумата 22 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди от незаконно обвинение в извършване на престъпления по чл. 155, ал. 3 във вр. с ал. 1 и чл. 20, ал. 1 и 2 и по чл. 143, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 и 1 и чл. 18, ал. 1 от НК, наказателното производство за което е прекратено с постановление от 30.07.2021 г. на прокурор при Софийска районна прокуратура по пр. пр. № 55702/2008 г., пр. пр. № НСН 412/2009 г. по описа на СРП, досъдебно производство № 569/2008 г. по описа на СДВР, заедно със законната лихва върху тази сума от 17.08.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, и на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ сумата 1800 лева, представляваща обезщетение за претърпени от него имуществени вреди, изразяващи се в разходи за адвокатски възнаграждения за осъществената по наказателното производство защита и причинени от горепосоченото незаконно обвинение, заедно със законната лихва върху тази сума от 17.08.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, като е отхвърлен иска за обезщетение за неимуществени вреди за разликата над уважения размер от 22 000 лева до пълния предявен размер от 70 000 лева и иска за обезщетение от 2640 лева за имуществени вреди, изразяващи се в пропуснати доходи от възнаграждения за положен труд през периода 27.03.2009 - 22.01.2010 г.

Осъдена е Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2, да заплати на адв. Е. Б. от САК на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ във вр. с чл. 38, ал. 2 и ал. 1, т. 2 от ЗАдв сумата 893.06 лева, представляваща адвокатско възнаграждение за предоставената на Б. М. Д. безплатна правна помощ по производството.

Осъдена е Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2, да заплати на Софийски градски съд на основание чл. 10, ал. 3 от ЗОДОВ сумата 360 лева, представляваща дължимите по производството разноски за възнаграждение за вещо лице.

Прекратено е на основание чл. 129, ал. 3 от ГПК производството по гр. дело № 10312/2021 г. по описа на СГС, ГО, I-29 състав, в частта му, по акцесорната претенция за заплащане общо на сумата 1000 лева, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от влизане в сила на постановлението за прекратяване на горепосоченото наказателно производство до 16.08.2021 г., включително и от която обща сума 800 лева върху обезщетението на неимуществени вреди от 70000 лева и по 100 лева върху обезщетенията за имуществени вреди от 1800 лева и 2640 лева.

Решението е обжалвано от Прокуратурата на РБългария в частта му, с която е уважена исковата претенция по чл.2, ал.1, т.3 ЗОДОВ за заплащане на сумата от 22 000лв. за обезщетение за неимуществени вреди, ведно със законната лихва върху нея от 17.08.2021г до окончателното изплащане на сумата, с доводи, че е постановено в нарушение на материалния закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост. Сочи, че размерът на обезщетението за неимуществени вреди е изключително завишен и противоречи на принципа на справедливост, установен в чл.52 ЗЗД.

Претендира да се отмени решението в обжалваната му част и да се отхвърли исковата претенция, или да се намали присъденото обезщетение.

Ответната страна по жалбата-Б. М. Д., /починал в хода на производството и на негово място е конституирана наследничката му-Н. Б. Д./ е оспорил въззивната жалба като неоснователна. Поддържа, че съдът е обосновал размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди като е съобразил, че са били повдигнати две обвинения за тежки престъпления, била е определена мярка за неотклонение „задържане под стража“, изтърпявана в продължение на 10 месеца, а впоследствие парична гаранция и наказателното производство е продължило общо 12 години, 4 месеца и 12дни.

Съдът, след като обсъди доводите, изложени в жалбите, доказателствата по делото, намира за установено следното:

Ищецът по делото-Б. М. Д. /починал на *****г в хода на производството/ е посочил в исковата молба, че на 29.10.2008 г. му е било повдигнато обвинение в извършване, заедно с други лица, на престъпления по чл. 155, ал. 3 и чл. 143, ал. 1 от НК, наказателното производство по което е прекратено след 13 години от образуването му с постановление от 30.07.2021 г. на прокурор при СРП; взета е била спрямо него мярка за неотклонение „задържане под стража“, прилагана до отмяната ѝ на 22.01.2010 г. Преживял е

страдания, притеснения, потиснатост, безсъние и раздразнителност; невъзможност да работи и получава трудово възнаграждение по време на прилагане на взетата спрямо него мярка за неотклонение „задържане под стража“, при вземането на която е бил безработен, но не е могъл да работи и реализира доходи в минималния размер на работната заплата за страната. Влошило се е здравословното му състояние с установено злокачествено образование в ректосигмоидалната област, наложило оперативно лечение и извършване на разходи. Извършил е разходи и за адвокатско възнаграждение в наказателното производство. Претендирал е да бъде осъден ответника да му заплати обезщетение за неимуществени вреди от 70 000 лева и обезщетение за имуществени вреди от 4440 лева - 2640 лева пропуснати доходи от полагане на труд през периода 27.03.2009 г. - 22.01.2010 г. и 1800 лева разноски за адвокатско възнаграждение по наказателното производство, заедно със законната лихва от завеждане на делото, както и направените разноски по делото.

Ответната страна-Прокуратурата на Република България е оспорила исковете, като е изложила възражения за липса на доказателства за претендираните вреди и за причинната им връзка с повдигнатото му обвинение. Изложила е доводи, че срещу ищеца е било водено друго наказателно производство през същия период с влязло в сила решение по гр. дело №5059569/2008 г. на СРС. Възразила е, че претендираният размер на обезщетение за неимуществени вреди е завишен, съобразно принципа на чл. 52 от ЗЗД, липсват доказателства за заплащане на адвокатско възнаграждение по наказателното производство и прекомерност на същото, както и за недължимост на претендираната лихва.

С решението си първоинстанционният съд е уважил исквата претенция по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ за неимуществени вреди за сумата от 22 000лв., ведно със законната лихва от 17.08.2021г до окончателното изплащане и е отхвърлил за разликата до 70 000лв. В частта, с която съдът е уважил частично и е отхвърлил исквата претенция по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за имуществени вреди и е прекратил производството по акцесорната искова претенция за заплащане на сумата от 1000лв за обезщетение за забава в размер на законната лихва за периода от влизане в сила на постановлението за прекратяване до 16.08.2021г, включително и от която обща сума 800 лева върху обезщетението на неимуществени вреди от 70000 лева и по 100 лева върху обезщетенията за имуществени вреди от 1800 лева и 2640 лева, решението е влязло в сила като необжалвано.

Съгласно чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ държавата отговаря за вредите, причинени на граждани от органите на дознанието, следствието, Прокуратурата, съда от обвинение в извършване на престъпление, ако лицето бъде оправдано или производството е прекратено, поради това, че деянието не е извършено от лицето или, че извършеното деяние не е престъпление. Следва да се определи размер на обезщетението за неимуществени вреди, претърпени от ищеца, като при преценката на този размер следва да се съобрази чл.52 ЗЗД, както и Постановление №4/1968 относно справедливостта. От значение са действията, които са предприети по отношение на обвинения за престъпление, тежестта на обвинението, постановената мярка за неотклонение и дали наказателното производство е приключило в разумен срок, вида и тежестта на отделните негативни изживявания на пострадалия и

създадените при наказателното преследване неудобства и притеснения върху неговия живот в личен и професионален план.

Страните не спорят, че с постановление от 18.03.2009 г. по досъдебно производство ЗМ № 569/2008 г. по описа на СДВР, пр. пр. № 55702/2008 г. по описа на СРП (л. 151 от том 1 на ДП), образувано срещу неизвестен извършител, след разделянето му с постановление от 29.10.2008 г. на прокурор при СРП от досъдебно производство № 518/2008 г. по описа на СДВР, пр. пр. № 48435/2008 г. по описа на СРС, ищецът Б. Д. е бил привлечен като обвиняем за престъпления по чл. 155, ал. 3 във вр. с ал. 1, чл. 20, ал. 2 и 1 от НК, затова че на 27.10.2008 г. в гр. София, в съучастие като извършител с В. П. и П. П. - извършители, е склонявал Я. З. към проституция, извършено с користна цел - да получава четиридесет процента от цената на извършените полови сношения, и по чл. 143, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 и 1 и чл. 18, ал. 1 от НК, затова че на 28.10.2008 г. в гр. София, в съучастие като извършител с В. П. и П. П., е направил опит да принуди Я. З. да извърши нещо противно на волята ѝ, като е използвал заплахата и опитът е останал недовършен поради независещи от него причини - потърсено от Я. З. съдействие от органите на МВР. Видно от свидетелството за съдимост, към този момент ищецът Б. Д. е бил осъждан с влязла в сила на 29.01.2002 г. присъда по НОХД № 175/2001 г. на Военен съд - Плевен за престъпления по чл. 381 от НК - бягство от казарма, като същият е реабилитиран по право на основание чл. 86, ал. 1, т. 2 от НК от 22.10.2012г. - л. 64 от том 3 от ДП.

Към момента на привличането на ищеца Б. Д. въз основа на постановление от 05.03.2009 г. на прокурор при СРП е било разпоредено и неговото задържане, на основание чл. 64, ал. 2 и чл. 199 от НПК, за срок от 72 часа до произнасяне от съда по постоянната му мярка за неотклонение, което е осъществено на 18.03.2009 г. и той е бил освободен на 21.03.2009 г., поради определянето му на мярка за неотклонение „парична гаранция“. На 27.03.2009 г. с определение на СГС като въззивна инстанция спрямо ищеца Б. Д. е била взета мярка за неотклонение „задържане под стража“, видно от протоколни определения от 15.04.2009 г. по НЧД № И-1239/2009 г. на СРС и 28.04.2009 г. по ВНЧД № 1642/2009 г. на СГС (л. 90 - 101 от том 2 от досъдебното производство), и той е бил задържан за изпълнение ѝ на 30.03.2009 г. - съгласно справка от 25.10.2013 г. на ГДИН при МП (л. 210 от НОХД № 1956/2012 г. на СРС). На 22.01.2010 г. взетата по отношение на ищеца Б. Д. мярка за неотклонение „задържане под стража“ е била изменена в „парична гаранция“ от 1000 лева.

След извършено ново привличане като обвиняем на Б. Д. с постановление от 10.04.2009г., разследването е приключило с внасянето на обвинителен акт на 16.06.2009г., по който е било образувано НОХД № 6675/2009 г. по описа на СРС. С разпореждане от 31.07.2009г. СРС е прекратил съдебното производство и е върнал делото на СРП за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения в досъдебното производство.

Нов обвинителен акт срещу ищеца Б. Д. е бил внесен на 01.10.2009 г., като образуваното по него съдебно производство отново е било прекратено с разпореждане от 20.10.2009г по НОХД № 11030/2009 г. на СРС поради допуснати съществени процесуални

нарушения в досъдебното производство. Образуваните по внасяните нови обвинителни актове на 18.02.2010 г., 13.05.2010 г., 29.12.2010 г. и 07.04.2011 г. съдебни производства при СРС също били прекратени и делото връщано на СРП.

На 31.01.2012 г. по внесен нов обвинителен акт е било образувано НОХД № 1956/2012 г. на СРС, като след проведени две открити съдебни заседания на 17.05.2012 г. и

2013. г., съдебното производство отново - за седми път, е било прекратено с разпореждане от 11.03.2013 г. (л. 109 и 110 от делото) поради допуснати отстраними съществени процесуални нарушения. Така постановено разпореждане след осъществен институционален контрол е отменено с определение от 29.05.2013 г. по ВНЧД № 2474/2013 г. на СГС и делото е върнато на СРС за неговото насрочване и разглеждане в открито съдебно заседание.

С разпореждане от 08.07.2013 г. делото е насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание на 29.10.2013 г. с призоваването на тримата подсъдими по обвинителния акт, на което ищецът Б. Д. е присъствал лично със защитника си адв. Е. Б. по пълномощно и договор за правна защита и съдействие от 14.03.2013 г. (л. 167 от наказателното дело), в което е уговорено възнаграждение от 800 лева и удостоверение плащането на 200 лева от същото. След проведени още 9 открити съдебни заседания, в които ищецът е участвал лично със своя защитник, за провеждане на съдебно следствие по производството, свързано със затруднения при събиране на доказателствени средства чрез разпит на свидетелите и необходимостта от повторно извършване на съдебно-следствените действия поради настъпила смърт на съдебен заседател от съдебния състав, на 21.10.2015 г. е била постановена присъда, предхождана от съдебните прения и последната дума на подсъдимите. С така постановената присъда, с която съдебното производство пред първата инстанция е приключило, ищецът е бил признат за невиновен по повдигнатото му обвинение за извършени престъпления по чл. 143, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 и 1 и чл. 18, ал. 1 и чл. 155, ал. 3 във вр. с ал. 1 и чл. 20, ал. 1 и 2 от НК (л. 397 от делото).

Постановената присъда по отношение на ищеца и другите подсъдими е била протестирана от Прокуратурата. По протеста е било образувано въззивното производство по ВНОХД № 1178/2018 г. по описа на СГС, по което са били проведени две открити съдебни заседания с участието на ищеца Б. Д., и на неговия защитник адв. Е. Б. по договор за правна защита и съдействие от 18.03.2018 г., с уговорено и заплатено адвокатско възнаграждение от 1600 лева (л. 40 от наказателното дело). Въззивното производство е приключило с постановяване на решение № 622 от 07.06.2018 г., с което е била отменена изцяло присъдата на СРС и делото е върнато за ново разглеждане на СРС за отстраняване на допуснати процесуални нарушения в обвинителния акт.

След връщане на делото с разпореждане от 30.08.2018 г. по НОХД № 9852/2018 г. на СРС делото е било насрочено за разглеждане в открито съдебно заседание и след провеждането на две заседания, в които подсъдимият е участвал лично и със свой защитник, с протоколно определение от 20.02.2019 г., в изпълнение на указанията на въззивната инстанция, СРС е

потвърдил взетите по отношение на тримата подсъдими мерки за неотклонение „парична гаранция“ от 1000 лева и съдебното производство е било прекратено.

На 11.06.2019 г. е бил внесен нов обвинителен акт срещу тримата подсъдими, сред които и ищецът Б. Д., по което е образувано НОХД № 9499/2019 г. на СРС. След проведени четири съдебния заседания, през които е осъществена и промяна на съдебния състав, разглеждал делото, и в които ищецът е присъствал, на 05.07.2021 г. СРС е дал ход на разпоредителното заседание, в което е прекратил съдебното производство по делото и го върнал на СРП отново за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения в досъдебното производство (л. 165 - 166 от наказателното дело).

След връщане на делото на Прокуратурата с постановление от 30.07.2021 г. на прокурор при СРП, приложено в оригинал на л. 6 и сл. от настоящото дело, но неприложен към изпратеното от Прокуратурата досъдебно производство, водене срещу тримата обвиняеми, включително и срещу ищеца Б. Д., наказателното производство по така повдигнатото му обвинение за извършени престъпления по чл. 155, ал. 3 във вр. с ал. 1 и чл. 20, ал. 1 и 2 и чл. 143, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 и 1 и чл. 18, ал. 1 от НК е прекратено поради неустановяване на осъществен състав на престъпленията, за които се води производството, на основание чл. 243, ал. 1, т. 1 във вр. с чл. 24, ал. 1 от НПК, и същото е върчено на ищеца и необжалвано от последния (видно и от прилагането му в оригинал към исковата молба).

Установява се по делото, че през време на процесното наказателно производство срещу ищеца Б. Д. е водено и друго наказателно производство през периода 16.05.2013г - 18.06.2015 г., по повдигнатото обвинение по което за извършено престъпление по чл. 155, ал. 5, т. 2, пр. 1 във вр. с ал. 3 и 1 от НК, той е бил оправдан с влязла в сила на 18.06.2015 г. присъда по НОХД № 789/2014 г. на СРС. За претърпените от него неимуществени вреди от повдигнатото му обвинение, за което е оправдан, му е присъдено с влязло в сила на 17.04.2018 г. решение по гр. дело № 50592/2015 г. на СРС обезщетение от 2000 лева, получено от него.

Пред въззивната инстанция е спорно между страните дали се дължи обезщетение за причинени неимуществени вреди и в какъв размер.

По делото са представени медицински доказателства-епикриза от 13.05.2021 г., издадена от МБАЛ Св. Иван Рилски ЕАД и фактури, които са били предмет на изследване от приетото заключение на съдебномедицинската експертиза, съгласно което не е налице причинна връзка между воденото наказателно производство срещу ищеца Б. Д. и неговата продължителност и онкологичното му заболяване. Последното е било диагностицирано и за него е било провеждано оперативно лечение през периода 04.05.2021 г. - 13.05.2021 г., което е довело до изпитване на дискомфорт и страдание - психоемоционално и соматично. Заради посоченото заболяване на ищеца Б. Д. с експертно решение № 3855 от 21.12.2021 г. е определена 80 % трайно намалена работоспособност.

По делото са ангажирани гласни доказателства чрез разпит на свидетелите А. П., съжителствала с ищеца и Ц. К. - близък познат и колега на ищеца.

Свидетелката А. П. е дала показания, че е разбрала за воденето срещу ищеца наказателно производство известно време след запознаването ѝ с него. Той трудно преживявал хода на делото и явяването му в съдебни заседания, притеснявал се и бил изнервен от случващото се, не можел да спи и трябвало да си говорят през нощта. Воденото наказателно производство направило и трудно решението им да имат дете, а след раждането му на 01 юни 2014 г. - той се притеснявал за бъдещото на детето им. Не можел да се отърси от притесненията от воденето срещу него наказателно производство.

Свидетелят Ц. К. е дал показания, че е работил заедно с ищеца през 2013 - 2014 г. в магазин Джъмбо и го познавал като отговорен и отдаден на работата му. В хода на работата му се узнало за водено срещу него производство и много колеги се отдръпнали от него, но не и той, защото ищецът изпълнявал перфектно задълженията си. Поради здравословни проблеми и режима на работа ищецът Б. Д. напуснал работата си в магазин „Джъмбо” и започнал нова с трудов договор от 01.08.2019 г. в заложна къща при непълен работен ден.

Въз основа на обсъдените доказателства се установява, че срещу ищеца е било повдигнато обвинение в извършване на престъпление, като производството е било прекратено с постановление от 30.07.2021г поради отсъствие на осъществен от него състав на престъпни деяния, поради което са налице предпоставките по чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ за ангажиране на отговорността на ответника.

От събраните по делото гласни доказателства се установява, че наказателното производство, което е продължило 12 години, 4 месеца и 12 дни и наложената му мярка за неотклонение „задържане под стража” за около 10 месеца, са имали отрицателно въздействие върху психиката на ищеца, от което следва, че е установена и причинната връзка между същите.

С оглед на установените принципи в чл.52 ЗЗД въззивният съд приема, че срещу ищеца е било повдигнато обвинение за извършени от него две тежки престъпления по чл.93, т.7 от НК, била му е наложена мярка а неотклонение „задържане под стража“, изтърпяването на която е продължила около 10 месеца, изменена в „парична гаранция” за 11 години и 6 месеца. Продължителността на наказателното производство надвишава нормалния срок за провеждане на това производство. Следва да се отчете, че същото е било срещу трима обвиняеми. Срещу ищеца е било повдигнато обвинение и за друго наказателно производство по друго наказателно производството, по което той е бил оправдан с влязла в сила присъда и е претърпял вреди, за които е бил обезщетен.

Установява се, че ищецът е преживял стрес и неудобство, социална изолация, потиснатост и нервност, невъзможност за полагане на труд на възраст от 27 години.

Въз основа на изложеното, съдът приема, че следва да се определи обезщетение за неимуществени вреди в размер на сумата от 22 000 лева.

Като е достигнал до същите правни изводи, съдът е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора и на основание чл.38 ЗАДв вр. с чл.78, ал.3 ГПК следва да бъде осъдена Прокуратурата да заплати на адв. Е. Б. от САК сумата от 2 380лв. за

възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ пред въззивната инстанция.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 2616/19.05.2023г, постановено по гр.д. № 10312/2021г. по описа на СГС, В ЧАСТТА му, с която е осъдена Прокуратурата на РБългария да заплати на Б. М. Д., ЕГН *****, с адрес: гр. ***, ж.к. ***, вх. *, ап. *, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ сумата 22 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди от незаконно обвинение в извършване на престъпления по чл. 155, ал. 3 във вр. с ал. 1 и чл. 20, ал. 1 и 2 и по чл. 143, ал. 1 във вр. с чл. 20, ал. 2 и 1 и чл. 18, ал. 1 от НК, наказателното производство за което е прекратено с постановление от 30.07.2021 г. на прокурор при Софийска районна прокуратура по пр. пр. № 55702/2008 г., пр. пр. № НСН 412/2009 г. по описа на СРП, досъдебно производство № 569/2008 г. по описа на СДВР, заедно със законната лихва върху тази сума от 17.08.2021 г. до окончателното ѝ изплащане и в частта за разноските.

В необжалваната му част решението е влязло в сила.

ОСЪЖДА на основание чл.38 ЗАдв вр. с чл.78, ал.3 ГПК Прокуратурата да заплати на адв. Е. Б. от САК сумата от 2 380лв. за възнаграждение за предоставена безплатна правна помощ пред въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва при условията на чл.280 ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____